

Sametinget
Box 90
981 22 KIRUNA

Datum 2010-03-31
Dnr 32-2009-0594

Sametingets årsredovisning 2009

Riksrevisionen har granskat Sametingets årsredovisning, daterad 2010-02-11. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen har avgivit revisionsberättelse utan invändning men vill fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2010-05-12 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har efter genomförd granskning av Sametingets årsredovisning för 2009 avlämnat en revisionsberättelse där särskild upplysning lämnas om att Sametinget per den 31 december 2009 överskridit såväl anslagstildelningen som bemyndiganderamen för anslaget 1.28 Främjande av rennäringsen, anslagspost 2. Då aktuella överskridanden redovisas på ett öppet sätt i årsredovisningen (s 50-51) har revisionen bedömt att årsredovisningen trots allt ger en rättvisande bild, varför revisionsberättelse utan invändning lämnats. Riksrevisionen bedömer dock att uppkomna överskridanden visar på ett behov av väsentliga förbättringar av den interna styrningen och kontrollen vid Sametinget. Riksrevisionen har även i den löpande granskningen under 2009 noterat att den interna kontrollen i ärendehantering avseende berört anslag bör förstärkas.

Riksrevisionen konstaterar vidare att Sametinget bör utveckla formerna för analys och presentation av informationen i resultatredovisningen, för att säkerställa att kraven i olika externa regelverk kan uppfyllas på ett lämpligt sätt.

Överskridande av anslagstildelning och bemyndiganderam

Som framgår av årsredovisningen har Sametinget per den 31 december 2009 överskridit såväl anslagstildelningen som bemyndiganderamen för anslaget 1.28 Främjande av rennäringsen, anslagspost 2. Tildelningen på detta anslag var 2009 ca 55,7 mnkr, och myndigheten hade en tilldelad bemyndiganderam på 4 mnkr.

Sametinget har i skrivelse den 15 december 2009 meddelat regeringen att bemyndiganderamen för anslaget skulle komma att överskridas per den 31 december. Utestående åtaganden beräknades då uppgå till 7539 tkr, att

jämföra med den tilldelade bemyndiganderamen på 4000 tkr. De utestående åtaganden som sedermera redovisats i årsredovisningen för 2009 är 8908 tkr dvs. ett överskridande med ytterligare 1369 tkr jämfört med den tidigare prognos som lämnades i mitten av december. Totalt har bemyndiganderamen överskridits med 4908 tkr.

De disponibla medlen på anslaget 1.28 har per den 31 december 2009 överskridits med 4227 tkr. Som orsak till överskridandet anges i årsredovisningen att en felbedömd anslagsprognos lett till att medel under året dragits in från anslaget. Såvitt Riksrevisionen erfar har Sametinget i mitten av december muntligen begärt hos regeringen att beslutet om indragning ska ändras, men någon skriftlig, dokumenterad kommunikation i denna fråga har inte förekommit.

Sammantaget visar ovanstående frågor att den interna kontrollen vid Sametinget inte fungerat tillfredsställande under året. Planeringen och uppföljningen av beslut och utbetalningar avseende anslaget 1.28 är otillräcklig och har lett till att myndigheten överskridit sina beloppsmässiga befogenheter avseende rätten att ingå åtaganden samt att belasta statsbudgeten. Riksrevisionen konstaterar att Sametinget även 2007 och 2008, utan regeringens medgivande, belastade anslag med belopp som översteg disponibla medel. I dessa fall rörde överskridandena dock andra anslag.

Rekommendation

Sametinget bör snarast vidta åtgärder för att säkerställa att verksamheten bedrivs inom de ramar som beslutats av regering och riksdag. Rutiner för uppföljning och prognos bör förstärkas så att Sametinget kan undvika överskridande samt skyndsamt kan meddela regeringen om risk för överskridande trots allt föreligger.

Resultatredovisning

Liksom övriga myndigheter under jordbruksdepartementet skall Sametinget enligt regleringsbrevet, i årsredovisningen redovisa hur man bidragit till att uppfylla målen i regeringens visionsdokument "Bruka utan att förbruka". Riksrevisionen bedömer att den redovisning som Sametinget i årsredovisningen lämnat på denna punkt borde ha kunnat utvecklas. Detta dels med avseende på hur verksamheten bidrar till att uppnå visionens mål, dels med avseende på hur informationen rörande Sametingets arbete med visionen presenteras. Denna information framgår endast i enstaka meningar på olika platser i årsredovisningen. Med tanke på att kravet på denna återrapportering utgör en central del i myndighetens regleringsbrev, anser Riksrevisionen att en mer samlad analys och bedömning av arbetet med visionen borde ha presenterats i årsredovisningen.

Från och med 2009 innehåller förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) krav på särskild redovisning av väsentliga prestationer i verksamheten, samt hur dessa utvecklats avseende volymer och kostnader. Sametinget anger i årsredovisningen att man inte på ett tillförlitligt

sätt redovisat kostnaden för de prestationer man valt att presentera då instrument såsom tidredovisning saknas. Av detta skäl har Sametinget valt att uppskatta kostnaden för de redovisade prestationerna, samt i årsredovisningen beskriva på vilka grunder denna uppskattning gjorts. Riksrevisionen bedömer det som positivt att Sametinget tydligt informerat om den osäkerhet som finns avseende de redovisade kostnadsuppgifterna. Sametinget bör dock sträva efter att utveckla metoder och stöd för att på ett tillförlitligt sätt kunna presentera efterfrågad kostnadsinformation.

Enligt kap. 3 § 2 FÅB, skall myndigheterna särredovisa intäkter av anslag respektive övriga intäktskällor i resultatredovisningen. Dessutom finns det i Sametingets regleringsbrev krav på en detaljerad särredovisning av myndighetens bidragsintäkter och anslagsintäkter. Riksrevisionen bedömer att dessa krav inte fullt ut är uppfyllda. Intäkterna för de olika verksamhetsgrenarna har inte särredovisats på olika intäktsslag på det sätt som efterfrågas i FÅB. Bidragsintäkterna har uppdelats på statliga och övriga bidragsgivare, men Riksrevisionen bedömer att en mer detaljerad redovisning av hur finansieringen fördelats på större finansiärer m.m. borde ha gjorts. Likaledes borde en mer utförlig presentation ha gjorts av vilka anslag som genererat de anslagsintäkter om 50 101 tkr som redovisas i resultaträkningens verksamhetsdel.

Liksom för den finansiella redovisningen ställer förordningen krav på att den information som redovisas i resultatredovisningen ska vara väl underbyggd och dokumenterad. Riksrevisionen bedömer att de underlag Sametinget presenterat avseende resultatredovisningen sammantaget är av acceptabel kvalitet. Dock noteras att dokumentationen avseende de redovisade uppgifterna inte är upprättad på ett enhetligt sätt, utan att olika delar av verksamheten delvis valt olika former och metoder vid upprättandet av dokumentation, vilket sammantaget försvårar bedömningen och kvalitetssäkringen av berörda underlag.

Riksrevisionen anser slutligen att Sametinget i vissa avseenden kan utveckla analys och presentation av information i årsredovisningen. Ett sådant exempel avser tabell 2.1 där det framgår att såväl det totala antalet ansökningar om bidrag för studier i samiska, som antalet beviljade ansökningar för detta syfte, har minskat kraftigt jämfört med 2007 och 2008. Riksrevisionen bedömer att Sametinget i årsredovisningen även borde ha analyserat vad denna kraftiga minskning beror på, inte minst då bidrag till studier är en av de tre indikatorer som Sametinget använder för att bedöma måluppfyllelsen avseende språkarbetet.

Rekommendation

Sametinget bör utveckla arbetet med presentation, analys och dokumentation av informationen i årsredovisningen, för att säkerställa att de krav som ställs i gällande förordningar och regleringsbrev uppfylls på ett tillfredsställande sätt.

Rutiner för bidragshantering anslag 1.28

Riksrevisionen har under den löpande granskningen av Sametingets verksamhet bl.a. bedömt rutinerna för hantering och beslut avseende medel från anslaget 1.28, Främjande av rennäringen. Som noterats inledningsvis i denna rapport har Sametinget överskridit såväl anslagstilldelningen som bemyndiganderamen för detta anslag under 2009. Riksrevisionens sammantagna bedömning är att den interna kontrollen i ärendehantering avseende anslaget bör förstärkas.

Anslaget kan användas för en rad olika åtgärder, och Riksrevisionen har uppfattat att det inte är helt tydligt reglerat vad som kan rymmas inom dessa åtgärder. Riksrevisionen anser att det är viktigt att Sametinget, i den mån det inte framgår av de externa regelverken, tydligt definierar internt vilken typ av åtgärder och verksamhet som ska kunna uppbära stöd under anslaget.

Riksrevisionen bedömer att Sametinget generellt sett har en relativt begränsad efterkontroll av ärenden som beslutats under berört anslag. Vid granskningen har noterats att det för vissa typer av bidrag är ett omfattande material som ligger till grund för utbetalningarna. Sametinget bör därför överväga olika metoder att förstärka den interna kontrollen, t.ex. genom att stickprovsvis välja ut ett antal ärenden årligen där extra kontroll görs av att ärendet handlagts på ett korrekt sätt. Vidare bör Sametinget tillse att det finns uppdaterade checklistor, rutinbeskrivningar m.m. som medger att ärenden hanteras på ett korrekt och likartat sätt.

Enligt den information Riksrevisionen erhållit vid granskningen finns det i dag ingen beslutad och dokumenterad rutin avseende eventuella jävsfrågor rörande ärendehantering av berört anslag. Riksrevisionen anser att en sådan rutin bör beslutas och tillämpas, för att Sametinget ska kunna påvisa en fullgod intern kontroll i ärendehantering.

Rekommendation

Sametinget bör vidta åtgärder i enlighet med ovanstående för att utveckla den interna kontrollen i ärendehantering avseende anslaget för främjande av rennäringen.

Ansvarig revisor Frank Lantz har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Carl-Gustav Gullstrand har varit föredragande.

Frank Lantz

Carl-Gustav Gullstrand

Kopia för kännedom:

Jordbruksdepartementet